

**Zarjadniski předpis
Sakskeho statneho ministerstwa za kultus
k rjadowanju němskeho a serbskeho prawopisa
(VwV Rechtschreibung = Zp prawopis)**

erlassen als Artikel 1 der **Zarjadniski předpis Sakskeho statneho ministerstwa za kultus k prawopisej we wobłuku jednanja**

Z dnja 22. julija 2025

I. Wobłuk plaćiwosće

Tutón zarjadniski předpis plaći za Statne ministerstwo za kultus, Krajny zarjad za šulu a kublanje, Saksku krajinu centralu za politiske kublanje a wšitke šule w zjawnym nošerstwje we wobłuku jednanja Statneho ministerstwa za kultus.

II. Doporučenja Rady za němski prawopis

Němski prawopis zloži so na scěhowacu publikaciju na wotpowědnje aktualnym stawje: Běrow Rady za němski prawopis (wud.), Zarjadnisce plaćiwych prawidła němskeho prawopisa, 2024. Statne ministerstwo za kultus skedźbnja z njewozjewjenymi prikazami, kotraž tutón zarjadniski předpis wudospołnjeja, na ewentualne aktualizacije tutech prawidlow.

III. Splaham wotpowědowace pisanje

1. Splaham wotpowědowace pisanje

Splaham wotpowědowace pisanje ma so wužiwać, dalokož zrozumiwosć teksta njewobmjezuje abo ke komplikowanym formulacijam njewjedže. Splaham wotpowědowace su tajke formulacije, kiž wužiwaja móžnosće němskeje řeče k wobeńdženju maskulinych pomjenowanjow jako nadzapřijeće za wosoby wšelakich splahow. Za splaham wotpowědowace pisanje hodža so na přikład porikowe formy („šulerki a šulerjo“), wot splaha abstrahowace wurazy („wuwučowanska móc“) a pluralowe formy substantiwizowanych adjektivow („małolětni“). Wužiwanje maskulinowych pomjenowanjow wosobow za wosoby wšelakich splahow je móžne, wosebje k polěpšenju čitajomnosće a zrozumiwosće tekstow.

2. Wuzamknjenje wosebitych znamješkow a wulkeho pismika „I“

Asterisk, dwójodypk, nachilena smužka, delnja smužka a druhe wosebite znamješka kaž tež wulki pismik „I“ srjedź słowa njeslušeja do Zarjadnisce plaćiwych prawidlow němskeho prawopisa a njesmědža so za splaham wotpowědowace pisanje wužiwać.

3. Hódnoćenje a znamkowanje wukonow

Při hódnoćenju pisomnych džělow šulerkow a šulerjow maja so tež přeńdženja přećiwo čislu 2 jako zmylki woznamjenjeć. Tute maja w samsnej měrje kaž druhe přeńdženja přećiwo prawidłam němskeho prawopisa wliw na znamkowanje. Wužiwanje generiskeho maskulina njeje zmylk.

4. Směrnicy třěcim

a) Nastanje-li móžnosć, zo so teksty dla zrěčenja abo zdžělenki z móžnosću rozsudženja po pohódnoćenju po § 36 wotrězk 2 Zakonja wo zarjadniskich jednanjach wozjewja, potom ma so wosoba, z kotrejš so zrěčenje wotzamkne abo na kotruž je zdžělenka adresowana, zawjazać, zo ma Zarjadnisce plaćiwych prawidła němskeho prawopisa wobkedźbować a zo nima wosebite znamješka abo wulki pismik „I“, kaž w čisle 2 naspomnjene, wužiwać. To njeplaći za literarno-wumělske teksty. Za skedźbnjenje na winowatosć dodžerženja Zarjadnisce plaćiwych prawidlow němskeho prawopisa matej so scěhowacej klawlsli wužiwać:

aa) Winowatosć w zrěčenju

„Nadawkipřijimar a jeho sobudžělačerjo we wobłuku nadawka su winowaci, so při pisomnej a elektroniskej komunikaciji w šulstwie a jich wozjewjenjach po Zarjadnisce plaćiwych prawidłach němskeho prawopisa měć, dalokož so wozjewjenja na tutón projekt počahuja. Při splaham wotpowědowacym pisanju njeje wužiwanje wosebitych znamješkow (na př. asterisk, dwójodypk, nachilena smužka, delnja smužka) a wulkeho pismika „I“ srjedź słowa dowolene.“

Tuta formulacija smě so jenož z wažneje přičiny abo redakcionelnje změnić.

bb) Winowatosć w zdžělenje

„Swobodny stat Sakska zwoprawdža wustawoprawniski kubłanski nadawk a z tym tež

dodžerženje Zarjadnisce plačiweho prawidła němskeho prawopisa na šulach.

Z tutej zdžělenku je tohodla wuměnenje zwjazane, zo dodžeržuja so Zarjadnisce plačiwe prawidła němskeho prawopisa při pisomnej a elektroniskej komunikaciji w šulstwje a we wozjewjenjach, kiž so na w zdžělenke wobjednane předewzaće počahuja; nałožuje-li so splaham wotpowědowace pisanje, nima so to z pomocu wosebitych znamješkow (na př. asterisk, dwojodypk, nachilena smužka, delnja smužka) a wulkeho pismika „l“ srjedź słowa stać. Tuta winowatosć njeplaći za teksty, za kotrež je wuzamknjene, zo móža je wosoby ze šulskej winowatosću čitać.

Tuta formulacija smě so jenož z wažneje přičiny abo redakcionelnje změnić.

- b) Dóstanje-li Sakska natwarná banka nadawk k přewjedženju spěchowanskich nadawkow, ma tež wona zawěsćić, zo skići spěchowanske srědky po přikazu pismika (a) jenož, jeli wobsteji we wobłuku předewzaća móžnosć k wozjewjenju tekstow.

IV. Serbski prawopis (hornjoserbsčina)

Zakład za serbskorěčnu wučbu je sčěhowaca publikacija we wotpowědnje najaktualnišim wudaću: „Prawopisny słownik hornjoserbskeje řeče“ wot Pawoła Völkele, wobdžěłany wot Tima Meškanka, 5. wobdžěłany a sylnje změnjeny nakład 2005. Wučbne a wuknjenske srědky za předmjet serbsčinu a serbskorěčnu šulsku wučbu maja we wšěch druhich předmjetach prawidłam w tutym wudaću wotpowědować. Wužiwać-li so wučbne a wuknjenske srědky, kotrež tutym prawidłam njewotpowěduja, skedźbnjeja šule před tym šulerki a šulerjow a, jeli tući hišće połnolětni njejsu, tež jich staršich na to.